

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΛΩΝ
Δ.Ε.Π. ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τετάρτη 14 Μαΐου 2008, 12:00-18:00
Πολυτεχνειούπολη, Ξύλινο Αμφιθέατρο

ΟΡΓΑΝΩΣΗ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ο Σύλλογος Μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού του Πολυτεχνείου Κρήτης σας προσκαλεί σε επιστημονική ημερίδα, με τη συμμετοχή εκπροσώπων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, της ΠΟΣΔΕΠ και άλλων ιδρυμάτων. Σκοπός της ημερίδας είναι η ανάδειξη με διεπιστημονικό τρόπο των βασικών προβλημάτων, των δυνατοτήτων και των προκλήσεων που αφορούν το παρόν και το μέλλον του Πανεπιστημίου, την σύνδεση της έρευνας και της διδασκαλίας με τις ανάγκες της παραγωγής και της κοινωνίας, την ποιότητα και την αξιολόγηση, το εργασιακό καθεστώς του πανεπιστημιακού, και άλλα θέματα.

Πρόγραμμα Ημερίδας

- 12:00-12:25 Χαιρετισμός και εισήγηση Καθ. Ι. Γρυσπολάκη, Πρύτανη Πολυτεχνείου Κρήτης.
- 12:25-12:50 Χαιρετισμός και εισήγηση Δρ. Ε. Παπάζογλου, Συμβούλου ΥΠΕΠΘ.
- 12:50-13:15 Εισήγηση κ. Ι. Μαΐστρου, Επ. Καθ. ΕΜΠ, Αντιπροέδρου της ΠΟΣΔΕΠ
Οι προτάσεις της ΠΟΣΔΕΠ για την αναβάθμιση του Δημόσιου Πανεπιστημίου
- 13:15-13:40 Εισήγηση κ. Β. Παπάζογλου, Καθ. ΕΜΠ, μέλους Αρχής Διασφάλισης Ποιότητας
Η Διασφάλιση της Ποιότητας στα Ελληνικά Πανεπιστήμια: Μύθοι και Πραγματικότητα
- 13:40-14:05 Εισήγηση κ. Ε. Νικολαΐδη, Επ. Καθ. Πανεπιστημίου Κρήτης, Προέδρου Ενιαίου Φορέα
Διδασκόντων Πανεπιστημίου Κρήτης.
Οι φανερές και «κρυφές» πτυχές της επέκτασης του θεσμού των συμβασιούχων διδασκόντων στα Α.Ε.Ι.
- 14:05-14:30 Εισήγηση κ. Ν. Ασπράγκαθου, Καθ. Πανεπιστημίου Πατρών και Μ. Φραγκομιχελάκη, Επ. Καθ.
Πολυτεχνείου Κρήτης. Η πανεπιστημιακή έρευνα στον ασφυκτικό Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας
- 14:30-14:55 Εισήγηση κ. Β. Κελεσιδή, Αν. Καθ. και Προέδρου ΔΣ Συλλόγου ΔΕΠ Πολυτεχνείου Κρήτης.
Συμβολή του Πανεπιστημίου στην Περιφερειακή Ανάπτυξη μέσω της Καινοτομίας και της Επιχειρηματικότητας των Μελών του
- 14:55-15:30 **Διάλειμμα, μπουφές**
- 15:30-15:55 Εισήγηση κ. Δ. Πατέλη, Επ. Καθ. Πολυτεχνείου Κρήτης.
Έρευνα, τεχνολογία και εκπαίδευση. Για τον κοινωνικό ρόλο του Δημοσίου Πανεπιστημίου
- 15:55-16:20 Εισήγηση κ. Ι. Σαριδάκη, Καθ. Πολυτεχνείου Κρήτης.
Ελληνικό Δημόσιο Πανεπιστήμιο: Να παραμείνουμε στην Universitas
- 16:20-16:45 Εισήγηση κ. Η. Σταμπολιάδη, Αν. Καθ. Πολυτεχνείου Κρήτης.
Σκέψεις και Προτάσεις για το Σύγχρονο Ελληνικό Πανεπιστήμιο
- 16:45-18:00 Συζήτηση

Οι προτάσεις της ΠΟΣΔΕΠ για την αναβάθμιση του Δημόσιου Πανεπιστημίου

Γιάνης Μαΐστρος
Αντιπρόεδρος ΠΟΣΔΕΠ

Παρουσιάζονται οι κατευθύνσεις της πολιτικής της υποβάθμισης και ιδιωτικοποίησης του δημόσιου Πανεπιστημίου που επιχειρούνται μέσω των πολιτικών και νομοθετικών παρεμβάσεων ('μεταρρύθμιση').

Συνέπειες αυτής της πολιτικής: Η εμπορευματοποίηση της ανώτατης εκπαίδευσης, η μετάλλαξη των λειτουργιών της σε 'διαμεσολαβητές' και 'μεταπράτες' της γνώσης και των φοιτητών σε 'πελάτες' αποτελεί άρρητο στόχο της 'μεταρρύθμισης' αυτής, όπως επίσης και η παράδοση του συστήματος ανώτατης εκπαίδευσης σε ιδιώτες, παρά τη σαφή συνταγματική εγγύηση (άρ. 16) για το αντίθετο.

Αναλύονται οι προτάσεις της ΠΟΣΔΕΠ για την αναβάθμιση της δημόσιας δωρεάν ανώτατης εκπαίδευσης καθώς και οι προτεραιότητες των Πανεπιστημίων, οι οποίες χρόνια τώρα διατυπώνονται και κατατίθενται εγκαίρως στους φορείς της πολιτικής (κυβέρνηση, κόμματα) με στόχο την ικανοποίησή τους. Ωστόσο, η κυβερνητική επίθεση στο δημόσιο Πανεπιστήμιο – τουλάχιστον στο πρόσφατο παρελθόν -- δεν ανακόπηκε παρά μόνο με το κίνημα παιδείας, το οποίο δεν επέτρεψε την αναθεώρηση του άρ. 16 του Συντάγματος, 'εκτελεστικό νόμο' του οποίου αποτελεί ο Ν.3549.

Για να μη μετατραπεί το δημόσιο δημοκρατικό Πανεπιστήμιο σε 'αυταρχικό εκπαιδευτήριο', λύσεις υπάρχουν και οι ευθύνες της πανεπιστημιακής κοινότητας είναι τεράστιες εν προκειμένω.

Πρακτικές προτάσεις που ήδη έχουν αρχίσει να φέρνουν καρπούς.

Η Διασφάλιση της Ποιότητας στα Ελληνικά Πανεπιστήμια: Μύθοι και Πραγματικότητα

Β. Παπάζογλου

Σχολή Ναυπηγών Μηχ/κων ΕΜΠ

Μέλος Αρχής Διασφάλισης Ποιότητας

Οι φανερές και «κρυφές» πτυχές της επέκτασης του θεσμού των συμβασιούχων διδασκόντων στα Α.Ε.Ι.

Ευάγγελος Νικολαΐδης
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
Πανεπιστήμιο Κρήτης
nikolaidis@econ.soc.uoi.gr

Το θέμα των συμβασιούχων διδασκόντων βάσει του Π.Δ. 407/80, έχει πολλές και σημαντικές πτυχές. Το Π.Δ. 407/80 δεν χρησιμοποιείται πλέον μόνο για την κάλυψη πραγματικών αναγκών, όπως είναι οι ειδικές διδακτικές ανάγκες και η προσωρινή στελέχωση των νέων Τμημάτων. Ο θεσμός άλλαξε χρήση και τείνει πλέον να παγιώσει μία κατάσταση πολλαπλών αναγνώσεων, χρήσεων και σκοπιμοτήτων. Από την ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι πρόκειται πλέον για μία τάση που αποκαλύπτει συγκεκριμένες πολιτικές επιλογές που αφορούν: την ελαστικοποίηση των σχέσεων εργασίας στα πανεπιστήμια, τη δημιουργία προϋποθέσεων για μελλοντική αύξηση των ωρών διδασκαλίας των μελών Δ.Ε.Π., τον περιορισμό της αυτοτέλειας των Τμημάτων, την αλλοίωση της αρχής της αυτοδιοίκησης των Α.Ε.Ι., την ευελιξία για τον περιορισμό του αριθμού των διδασκόντων. Επιπλέον με την αύξηση, πέραν ενός εύλογου ποσοστού, της αναλογίας των συμβασιούχων στο σύνολο του διδακτικού-ερευνητικού προσωπικού υποσκιάζονται οι όροι των ακαδημαϊκών συνθηκών εργασίας, καλλιεργείται κλίμα ανασφάλειας, υποθάλπεται σχέσεις εξάρτησης και απαξιώνεται το κύρος και ο ρόλος του ακαδημαϊκού δάσκαλου με προφανείς δυσμενείς επιπτώσεις στο ερευνητικό και διδακτικό έργο. Για την αντιμετώπιση της προβληματικής κατάστασης που έχει δημιουργηθεί προτείνεται η επαναφορά του Π.Δ. 407/80 στην αρχική του φιλοσοφία, την κάλυψη δηλαδή, μόνο ειδικών και έκτακτων διδακτικών αναγκών με ταυτόχρονη κάλυψη των οργανικών θέσεων των Τμημάτων σε εύλογο μεσοπρόθεσμο διάστημα.

Η πανεπιστημιακή έρευνα στον ασφυκτικό Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας

**Ν.Α. Ασπράγκαθος,
Πανεπιστήμιο Πατρών**

**Μ. Φραγκομιχελάκης
Πολυτεχνείο Κρήτης**

Η εισήγηση αφορά κυρίως τις επιπτώσεις στην πανεπιστημιακή έρευνα από την διαδικασία αναδιάρθρωσεων για την προσαρμογή στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (EXE) και εξετάζει από ποιες δυνάμεις κινείται και ποιους ωφελεί αυτή η αναδιάρθρωση.

Από επίσημα στοιχεία, σχετικά με την εξέλιξη της κατανομής των πιστώσεων στα τελευταία ευρωπαϊκά Προγράμματα-Πλαίσια για την έρευνα, φαίνεται η ανατροπή της αναλογίας των χρηματοδοτήσεων υπέρ των επιχειρήσεων, καθώς και η ακραία ανισοκατανομή πόρων, με υπερσυγκέντρωση σε ολιγάριθμα εργαστήρια εντός των πανεπιστημίων και σε ερευνητικά ινστιτούτα που δραστηριοποιούνται εκτός των πανεπιστημίων. Διαφαίνονται όλο και πιο ξεκάθαρα οι επιπτώσεις στη λειτουργία του δημόσιου πανεπιστημίου από την επιχειρηματική διαχείριση των ερευνητικών έργων και από την εξυπηρέτηση της ανταγωνιστικότητας των μεγάλων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, καθώς και οι τεράστιες διαφορές ως προς τη χρηματοδότηση μεταξύ των επιστημονικών αντικειμένων που συμβάλλουν στην υψηλή κερδοφορία του κεφαλαίου και εκείνων που δεν εμπορευματοποιούνται άμεσα. Έτσι γίνεται όλο και πιο έντονη η αντίφαση ανάμεσα στην κοινωνικοποιημένη διαδικασία προόδου των επιστημών και την ιδιωτικοποίηση των αποτελεσμάτων της επιστημονικής έρευνας. Η αντίφαση αυτή έχει αντικοινωνικό χαρακτήρα και εμποδίζει με συγκεκριμένους τρόπους την ελεύθερη εξέλιξη των επιστημών.

Ειδικά, επισημαίνουμε πώς προσαρμόζεται στους στόχους του EXE η ελληνική νομοθεσία και η εθνική χρηματοδότηση της πανεπιστημιακής έρευνας, και ποια είναι η επίδραση αυτής της προσαρμογής στην εξέλιξη του δημόσιου πανεπιστημίου στην Ελλάδα ως μια από τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες της ΕΕ. Γενικότερα, επιχειρούμε να εκτιμήσουμε την επίδραση της πολιτικής της έρευνας του EXE στην βελτίωση του επιπέδου ζωής και του πολιτισμού της ανθρωπότητας.

Ως επίλογο, καταθέτουμε το περίγραμμα ενός πλαισίου ανάπτυξης της έρευνας και κατοχύρωσης του ρόλου του δημόσιου πανεπιστημίου, με βάση τις ανάγκες των εργαζομένων και των ευρύτερων λαϊκών στρωμάτων σε παγκόσμια κλίμακα, και σκιαγραφούμε αντίστοιχες προτάσεις για διεκδικήσεις του πανεπιστημιακού κινήματος.

Συμβολή του Πανεπιστημίου στην Περιφερειακή Ανάπτυξη μέσω της Καινοτομίας και της Επιχειρηματικότητας των Μελών του

B. X. Κελεσιδής
Πολυτεχνείο Κρήτης

Το Πανεπιστήμιο ως φορέας παραγωγής γνώσης είχε την δυνατότητα μετασχηματισμού της κοινωνίας όχι μόνο μέσω της ελεύθερης ανάπτυξης και διακίνησης φιλοσοφικών ιδεών αλλά και μέσω των επιστημονικών ανακαλύψεων και της ανάπτυξης και προώθησης νέων τεχνολογιών. Η προτεινόμενη παρουσίαση αναλύει την δεύτερη συνιστώσα του ρόλου του Πανεπιστημίου. Γίνεται μία σύντομη διαχρονική επισκόπηση της παράλληλης ανάπτυξης φιλοσοφίας και έρευνας. Εστιάζει στην ανάδειξη της δημιουργικότητας και της καινοτομίας ως κυριαρχούσας έννοιας ανάπτυξης, μέσα από το Πανεπιστήμιο, ενημερώνοντας ότι το 2009 έχει προταθεί από την ΕΕ ως το Ευρωπαϊκό έτος Δημιουργικότητας και Καινοτομίας. Παρουσιάζονται οι υπέρμαχες απόψεις και συζητούνται οι αρνητικές απόψεις σύνδεσης καινοτομίας με το Πανεπιστήμιο. Περιγράφεται το σύγχρονο μοντέλο ανάπτυξης της Περιφέρειας που βασίζεται στη γνώση, παρεχομένης από το Πανεπιστήμιο, και γίνεται μία προσπάθεια ερμηνείας του μοντέλου μέσα από το πρίσμα της Ελληνικής πραγματικότητας. Αναδεικνύονται τα εγγενή προβλήματα του Ελληνικού χώρου, και ιδιαίτερα του ακαδημαϊκού χώρου, για την σωστή αξιολόγηση και αξιοποίηση της καινοτομίας μέσα στα Πανεπιστήμια. Τέλος, προτείνονται πιθανές λύσεις για ουσιαστική αξιοποίηση της παραγόμενης γνώσης προς όφελος του πολίτη της Περιφέρειας.

Έρευνα, τεχνολογία και εκπαίδευση. Για τον κοινωνικό ρόλο του Δημοσίου Πανεπιστημίου

Δημήτριος Σ.
Πατέλης Πολυτεχνείο
Κρήτης.

Η προτεινόμενη εισήγηση, αποσκοπεί στη διακρίβωση της θέσης και του ρόλου και των αμοιβαίων σχέσεων έρευνας, τεχνολογίας και παιδείας στη δομή και στην ανάπτυξη της κοινωνίας, βάσει της διαλεκτικής μεθοδολογίας διερεύνησης του οργανικού όλου και της Λογικής της Ιστορίας. Από την εμπράγματη διαμεσολάβηση της εργασιακής επενέργειας του ανθρώπου στη φύση αναδεικνύεται ο καταμερισμός της εργασίας, ο χαρακτήρας της εργασίας, ο βαθμός κοινωνικοποίησής της και η συνακόλουθη σχέση μεταξύ διαφόρων επιπέδων έρευνας, τεχνολογίας και παιδείας.

Αναδεικνύεται η ιστορική δυναμική αυτής της σχέσης στη βάση του «μηχανισμού» κοινωνικού προσδιορισμού της εκπόνησης, υιοθέτησης, εδραίωσης, ανάπτυξης και διάδοσης του εκάστοτε ιστορικά συγκεκριμένου τύπου έρευνας-τεχνολογίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην σχέση μεταξύ διαφόρων επιπέδων και κατευθύνσεων της έρευνας, της τεχνολογίας και του αντίκτυπού τους στην παιδεία επί κεφαλαιοκρατίας.

Η νομοτελής ανάπτυξη της επιστημονικής σκέψης εξετάζεται ως "φυσικοϊστορική" διαδικασία, στιγμές της οποίας είναι οι εκάστοτε γνωσιακές συγκυρίες, ως ιστορικά συγκεκριμένες βαθμίδες της ανάπτυξης της γνωστικής διαδικασίας που προσδιορίζονται από: 1. Την υφή, τον χαρακτήρα, τον τρόπο συγκρότησης του αντικειμένου, το είδος των αλληλεπιδράσεων των μερών του και το επίπεδο της ανάπτυξής του. 2. Το επίπεδο ανάπτυξης της επιστημονικής γνώσης περί του αντικειμένου, τα κεκτημένα της επιστήμης και τους τρόπους διερεύνησής του. 3. Το επίπεδο ανάπτυξης και το είδος του υποκειμένου της έρευνας (ερευνητή), τη σχέση του με τα θεμέλια της επιστήμης και τη μεθοδολογική-αναστοχαστική του ικανότητα. 4. Την περιρρέουσα κοινωνική-πολιτισμική συγκυρία, τις ανάγκες και την (καθοριζόμενη από συσχετισμούς δυνάμεων, συμφερόντων κλπ.) δεσπόζουσα «κοινωνική ζήτηση», που προβάλλουν ως αξιώσεις προς την επιστήμη.

Εξετάζεται το φάσμα (δημιουργικών και αυτοκαταστροφικών) δυνατοτήτων που προβάλλει ιδιαίτερα έντονα κατά τις κρισιακές γνωσιακές συγκυρίες της επιστήμης, που προκύπτουν από ενδογενείς είτε (και) εξωγενείς παράγοντες.

Η επιστήμη μετατρέπεται σε άμεση παραγωγική δύναμη. Αναδεικνύεται η αντιφατικότητα που χαρακτηρίζει την άμεση και απροκάλυπτη υπαγωγή της επιστήμης και της εκπαίδευσης στις τρέχουσες και απώτερες ανάγκες της κερδοφορίας του ισχυρότερου μονοπωλιακού κεφαλαίου επί κεφαλαιοκρατίας, ο χαρακτήρας των συνακόλουθων θεσμικών αλλαγών, η αξιολογική μεταστροφή των ηθών των ανθρώπων της επιστήμης, η υποκατάσταση κινήτρων, καθώς και σειρά εκφυλιστικών φαινομένων στην επιστήμη και στην εκπαίδευση. Στην ιστορική πορεία της ανθρωπότητας, η αντιφατικότητα της οποίας επιτείνεται στο έπακρο επί κεφαλαιοκρατίας, εντοπίζονται επικίνδυνες μονομέρειες, αλλά και η νομοτελής προοπτική της ανεπτυγμένης αυτοματοποίησης, της συνθετικής επιστήμης του μέλλοντος ως συνιστώσας της ενιαίας κοινωνικής συνείδησης της κοινωνικοποιημένης ανθρωπότητας.

Η σύνθετη αυτοματοποίηση του συνόλου της κοινωνικής παραγωγής, που αποτελεί τη βάση της κοινωνικοποιημένης ανθρωπότητας, θα μετασηματίσει την εργασία σε καθολική δραστηριότητα-παιδεία, σε μια πρωταρχική ζωτικής σημασίας ανάγκη των ανθρώπων, αυξάνοντας τις ευκαιρίες για την ολόπλευρη ανάπτυξη της δημιουργικότητας της προσωπικότητας. Έμφαση δίδεται στις καθολικές δημιουργικές δυνατότητες εντός της επιστήμης και της παιδείας, με τις οποίες συνδέεται η προοπτική χειραφέτησης και ενοποίησης της ανθρωπότητας.

Ελληνικό Δημόσιο Πανεπιστήμιο: Να παραμείνουμε στην Universitas

**Γιάννης Σαριδάκης
Πολυτεχνείο Κρήτης**

Σήμερα που η κατοχή της γνώσης αποτελεί ολοένα και ισχυρότερο κοινωνικό πλεονέκτημα, σήμερα που η παιδεία δέχεται τις μεγαλύτερες πιέσεις για την εμπορευματοποίηση της, σήμερα που επιδιώκεται η υποβάθμιση της πανεπιστημιακής παιδείας με στόχο την υποταγή της, σήμερα, ίσως περισσότερο από ποτέ άλλοτε, είναι ανάγκη το Ελληνικό Δημόσιο Πανεπιστήμιο να βγει από την αδράνεια, να διαγνώσει και να θεραπεύσει τις στρεβλώσεις του και να ενδυναμώσει τον αδιαπραγμάτευτο οικουμενικό δημόσιο χαρακτήρα του. Να διεκδικήσει και πάλι την εμπιστοσύνη της Κοινωνίας ως πνευματικός οίκος, στην υπηρεσία της και μόνον, που καλλιεργεί πειστικά όχι απλά την μετάδοση της γνώσης αλλά την ελεύθερη και ανεπηρέαστη, από οιοδήποτε είδους παρεμβάσεων, παραγωγή της προς αναζήτηση της επιστημονικής αλήθειας και την ανάπτυξη του πολιτισμού, που επιδιώκει την πολιτισμική και ανθρωπιστική διαχείρισή της, που αναπαράγει μέσα από μόχθο ολοκληρωμένους νέους επιστήμονες. Να διαμορφώσει μέσα από κριτικό διάλογο και σεβασμό υγιείς ακαδημαϊκές σχέσεις και να προσδώσει ουσία στο περιεχόμενό τους.

Σκέψεις και Προτάσεις για το Σύγχρονο Ελληνικό Πανεπιστήμιο

**Ηλίας Σταμπολιάδης
Πολυτεχνείο Κρήτης**

Η παρουσίαση αυτή επισημαίνει την αλλοτρίωση που υφίσταται σήμερα το ΑΕΙ, παίρνοντας σαν αφορμή σύγχρονες εξελίξεις όπως τα συγγράμματα και το τετραετές πρόγραμμα. Στη συνέχεια παρουσιάζει το διττό ρόλο του πανεπιστημίου στην εκπαίδευση και την έρευνα και επισημαίνει τις σημερινές δυσκολίες σε κάθε μία περίπτωση χωριστά. Εκφράζει μία διαμαρτυρία για το ότι οι σύγχρονες εξελίξεις και προτάσεις της πολιτείας κάθε άλλο παρά εξυπηρετούν την βελτίωση της κατάστασης καθώς επίσης και για το γεγονός ότι δεν υπάρχει σύγκλιση στις διάφορες απόψεις. Τέλος υποδεικνύει τρία σημεία ως το απαιτούμενο ελάχιστο για μία πορεία κοινής αποδοχής. Α) Την εφαρμογή των κανόνων της μαθησιακής διαδικασίας. Β) Τη χρηματοδότηση της έρευνας ως προϋπόθεση για την αξιολόγηση των μελών ΔΕΠ και Γ) Την ανάδειξη του πανεπιστημίου σε κύτταρο δημοκρατικής ζωής και κοινωνικής ανάπτυξης.